

BJØRØYA AS
Havbruksparken
Storlavika 7

7770 FLATANGER

Vår dato: 24.06.2025

Vår ref.: 202422482-7 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak om overtredelsesgebyr – Ulovlig bygging av nettilknytning til oppdrettsanlegg 36917 Drevflesa – Bjørøya AS, Åfjord kommune

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ilegger Bjørøya AS et overtredelsesgebyr på 3 000 000 kroner for ulovlig bygging av nettilknytning til oppdrettsanlegg 36917 Drevflesa i Åfjord kommune.

Vedtak

NVE ilegger Bjørøya AS et overtredelsesgebyr for brudd på energiloven § 3-1 for ulovlig bygging av nettilknytning til oppdrettsanlegg 36917 Drevflesa i Åfjord kommune. Bjørøya AS har bygget anlegget uten anleggskonsesjon etter energiloven.

- Overtredelsesgebyret er fastsatt til kr 3 000 000.
- Faktura blir tilsendt.
- Ved forsinket betaling kan Statens innkrevingsentral kreve rente etter forsinkelsesrenteloven. Dette følger av lov om Statens innkrevingsentral § 7.

Vedtaket har hjemmel i energiloven § 10-7¹.

Sakens bakgrunn

Den 09.10.2023 søkte Energipartner AS (EP)(tidligere Kraftmonstasjonen AS), på vegne av Bjørøya AS (Bjørøya), om anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 for 11 kV nettilknytning til fiskeoppdrettsanlegget 36917 Drevflesa i Åfjord kommune, Trøndelag. Søknaden ble vurdert som mangelfull av NVE. EP sendte inn oppdatert søknad 22.12.2023².

Søknaden ble sendt på høring 17.09.2024.

¹ Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) LOV 1990-06-29-50

² NVE ref.: 202315356-3.

I en høringsuttalelse fra Nord Fiskarlag den 14.10.2024 kom det frem at sjøkabelen allerede er etablert.³

Dette ble bekreftet i en e-post av 11. 12.2024 fra Tor Åge Ingvaldsen, daværende daglig leder for Kraftmonstasjen, etter en henvendelse fra NVE.⁴ Han understreker at kabelen er lagt med godkjenning av Åfjord kommune med hjemmel i havne- og farvannsloven § 14 og at kabelen ikke er koblet til. Ingvaldsen viser til at de i forkant av bygging av anlegget har hatt dialog med Åfjord kommune, Trøndelag fylkeskommune og Sametinget. Kabelen er lagt gjennom et område som er registrert som en større taeskogforekomst.⁵

I en e-post av 13.03.2025 ble det bekreftet av Ingvaldsen at kabelen på land også er etablert.⁶

NVE har behandlet konsesjonssøknaden etter energiloven og tildelte Bjørøya anleggskonsesjon til landstrømsanlegg for fiskeoppdrettsanlegget 36917 Drevflesa den 24.04.2025.⁷ Gjennom tildeling av anleggskonsesjon til Bjørøya er lovlig tilstand gjenopprettet.

NVE sendte varsel til Bjørøya i brev av 30.04.2025 om at vi vurderte å illegge overtredelsesgebyr for bygging av elektriske anlegg uten konsesjon etter energiloven § 3-1.⁸ Pretor Advokat AS (PA) har på vegne av EP og Bjørøya AS kommet med merknader til varselet i brev av 16.05.2025.⁹

PA skriver at kabelen var lagt i «*aktsom god tro og med grunnlag i en rimelig og fornuftig forståelse av regelverket.*» EPs vurdering av lovverket var at et anlegg som ikke er tilkoblet strøm, ikke er et elektrisk anlegg i energilovens forstand, og at kabelen frem til innvilget konsesjon og tilkobling, var et lovlig anlegg etter Åfjord kommunes tillatelse av 12.04.24.¹⁰

De hevder at NVEs saksbehandlingstid medførte at det ikke var mulig å avvente kabelleggingen, da det tok ni måneder før søknaden ble tildelt saksbehandler og halvannet år før søknaden ble behandlet og godkjent. Det vises til at NVEs saksbehandlingstid førte til at EP måtte foreta en vurdering av om selve kabelen skulle legges ut etter den kommunale tillatelsen, i påvente av konsesjonsbehandling. Lagring av kabelen frem til behandlet søknad ville ha vært kostbart og påført prosjektet tap.

Videre skriver PA at EP og Bjørøya ikke har oppnådd noen fordel av tiltaket. Hadde konsesjonssøknaden blitt avslått ville kabelen ha blitt fjernet. De hevder at som følge av sakens spesielle karakter vil ikke et gebyr ha preventiv virkning.

³ NVE ref.: 202315356-8.

⁴ NVE ref.: 202422482-2.

⁵ DN- håndbok 19

⁶ NVE ref.: 202422482-3.

⁷ NVE ref.: 202315356-16.

⁸ NVE ref.: 202422482-4.

⁹ NVE ref.: 202422482-5.

¹⁰ NVE ref.: 202422482-2.

NVEs vurdering

Rettsregler som er brutt

NVE mener at Bjørøya har brutt energiloven § 3-1. Energiloven § 3-1 første ledd første punktum sier at:

«Anlegg for produksjon, omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi, kan ikke bygges, eies eller drives uten konsesjon.»

Energiloven § 1-3 definerer elektrisk anlegg som elektrisk utrustning og tilhørende bygningstekniske konstruksjoner for produksjon, omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi. Energilovforskriften § 3-1 fastslår at elektriske anlegg med spenning over 1000 volt vekselstrøm/1500 volt likestrøm er konsesjonspliktige.

Konsesjonsbehandlingen etter energiloven skal ta stilling til og fastsette anleggets plassering og arealbruk etter en vurdering av fordeler og ulemper, og sikre at elektriske anlegg bygges og driftes på en samfunnsmessig rasjonell måte, jf. energiloven § 1-2. Det betyr at elektriske anlegg over de angitte spenningsgrensene og tilhørende nødvendige hjelpeanlegg, må ha anleggskonsesjon etter energiloven. Det følger klart av bestemmelsen at bygging av elektriske anlegg ikke kan settes i gang før det er gitt konsesjon.

Plan- og bygningslovens¹¹ § 1-3 annet ledd spesifiserer at for konsesjonspliktige elektriske anlegg, som nevnt i energiloven § 3-1, gjelder bare lovens kapittel 2 og 14. Som det står i energiloven § 3-1 tredje ledd, gjelder dette unntaket for «anlegg for overføring eller omforming av elektrisk energi med tilhørende elektrisk utrustning og bygningstekniske konstruksjoner». Med «bygningstekniske konstruksjoner» menes konstruksjoner som har sammenheng med den elektriske utrustning, teknisk og funksjonelt sett. Det betyr at kommunen ikke har hjemmel til å gi tillatelse til denne typen tiltak, fordi de er unntatt plan- og bygningsloven.

Tillatelse etter havne- og farvannsloven kommer i tillegg til anleggskonsesjon. Etter havne- og farvannsloven § 14 kreves det særskilt tillatelse for å gjennomføre tiltak i sjø som kan påvirke allmenn ferdsel, sikkerhet eller fremkommelighet. Dette gjelder uavhengig av om tiltaket er konsesjonspliktig etter energiloven.

NVE mener at det i denne saken foreligger et klart objektivt brudd på kravet om at man må ha konsesjon etter energiloven § 3-1, før bygging av elektriske anlegg.

Hjemmel og vilkår for overtredelsesgebyr

Hjemmelen for at NVE kan ilegge overtredelsesgebyr er energiloven § 10-7. Det følger av bestemmelsen at det kan ilegges overtredelsesgebyr for forsettlig eller uaktsomme overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven. Energiloven § 10-7 første ledd sier at:

«Departementet kan ilegge overtredelsesgebyr etter reglene i forvaltningsloven § 44 til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer:

¹¹ Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) LOV-2008-06-27-71

1. § 3-1 første ledd (...).

NVE har fått delegert myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr.¹²

Det er opp til NVE å avgjøre om vi vil ilegge overtredelsesgebyr når de rettslige vilkårene er oppfylt.

Hvordan NVE vurderer de faktiske forholdene

NVE finner det dokumentert i saken at Bjørøya har brutt energiloven § 3-1.

NVE mener at Bjørøya har bygget elektriske anlegg i forbindelse med Drevflesa oppdrettsanlegg uten konsesjon etter energiloven. Det framgår av e-post fra EP til NVE 11.12.2024 at anleggsarbeidet er igangsatt før NVE har behandlet konsesjonssøknaden.¹³

Det objektive vilkåret for å ilegge overtredelsesgebyr er dermed oppfylt.

NVEs vurdering av skyld

NVE kan bare ilegge overtredelsesgebyr når det er dokumentert at de ulovlige handlingene eller unnlatsene er utført forsettlig eller uaktsomt av en eller flere personer som handlet på vegne av foretaket. Vi kan ilegge overtredelsesgebyr selv om det ikke har vært mulig å finne ut nøyaktig hvilke personer som sto for overtredelsen.

Vår vurdering er at det er utvist forsett. I skyldvurderingen legger vi til grunn at begrepet *forsett* må forstås slik det kommer frem av straffeloven¹⁴ § 22:

«Forsett foreligger når noen begår en handling som dekker gjerningsbeskrivelsen i et straffebud

- a. med hensikt,*
- b. med bevissthet om at handlingen sikkert eller mest sannsynlig dekker gjerningsbeskrivelsen, eller*
- c. holder det for mulig at handlingen dekker gjerningsbeskrivelsen, og velger å handle selv om det skulle være tilfellet»*

NVE legger til grunn at forsett må dekke hele den objektive gjerningsbeskrivelsen.

Energiloven § 3-1 har en klar ordlyd. Anlegg for produksjon, omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi, kan ikke bygges uten konsesjon. Bjørøya var kjent med at det var et konsesjonskrav for å bygge det elektriske anlegget i forbindelse med Drevflesa oppdrettsanlegg. Det er dokumentert at byggingen av anlegget ble påbegynt mens søknad

¹² NVE har fått delegert myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr etter Olje- og energidepartementet, nå Energidepartementet, sitt delegeringsvedtak av 30.10.2019. FOR-2019-10-31-1455: Delegering av myndighet etter energiloven til Norges vassdrags- og energidirektorat.

¹³ NVE ref. 202422482-2.

¹⁴ Lov om straff (straffeloven) LOV-2005-05-20-28.

¹⁵ Jf. Rt. 2012 s.1556: «Når det i en lov som gir hjemmel for illeggelse av administrativ sanksjon, fastsettes forsett som en av skyldformene, kreves sterke holdepunkter for å forstå uttrykket på annen måte enn i strafferetten»

om anleggskonsesjon var til behandling, fordi saksbehandlingstiden hos NVE medførte at det ikke var mulig å avvente kabelleggingen. Nettilknytning til oppdrettsanlegg Drevflesa i Åfjord kommune er dermed bygget uten nødvendig anleggskonsesjon. NVE legger til grunn at det er dokumentert at Bjørøya hadde til hensikt å bygge det elektriske anlegget, selv om det ikke forelå en konsesjon.

Det anføres imidlertid at de var i aktsom god tro fordi de startet byggingen etter godkjenning av Åfjord kommune med hjemmel i havne- og farvannsloven § 14 og at kabelen ikke var koblet til. NVEs saksbehandlingstid hadde stor betydning for økonomien i prosjektet og førte til at det måtte foretas en vurdering av om kabelen skulle legges ut etter at det forelå en kommunal tillatelse, i påvente av konsesjonsbehandling. Det vises til at: *«Midlertidig lagring av kabelen i påvente av konsesjonsbehandling ville ha påført EP betydelige tilleggskostnader.»*

Spørsmålet for NVE er om det foreligger en aktsom rettsvillfarelse.

Det følger av straffeloven § 26 at: *«Den som på handlingstidspunktet på grunn av uvitenhet om rettsregler er ukjent med at handlingen er ulovlig, straffes når uvitenheten er uaktsom.»*

Vi legger til grunn at det stilles svært høye krav for å anse en rettsvillfarelse som aktsom.¹⁶ I tilfeller hvor det vurderes å sanksjonere brudd på reguleringslovgivning som retter seg mot næringsvirksomhet, vil det normalt gjelde en streng aktsomhetsnorm. Foretak som driver økonomisk virksomhet, forutsettes å sette seg godt inn i den reguleringen som gjelder foretakets virksomhet.¹⁷ I aktsomhetsvurderingen legger NVE vekt på at energiloven er klart utformet, og at den ikke byr på tolkningstvil. I den sammenheng viser vi til at en kabel er et anlegg for overføring av elektrisk energi og omfattes av energiloven, uavhengig av om den fører strøm eller ikke.

Tillatelse etter havne- og farvannsloven kommer i tillegg til konsesjon etter energiloven. Etter havne- og farvannsloven § 14 kreves det tillatelse for å gjennomføre tiltak i sjø som kan påvirke allmenn ferdsel, sikkerhet eller fremkommelighet. Dette gjelder uavhengig av om tiltaket er konsesjonspliktig etter energiloven. NVE mener at selskapet enkelt kunne tatt kontakt med NVE for en avklaring av regelverket, før byggingen startet. En tillatelse fra kommunen etter annet regelverk gjør etter NVE sin vurdering ikke handlingen aktsom.

Vi mener at det ikke foreligger en aktsom rettsvillfarelse, og at handlingen er gjort forsettlig. Kravet til subjektiv skyld er dermed oppfylt.

Bruk av overtredelsesgebyr

NVE vurderer at de objektive og subjektive vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr er oppfylt. Når de rettslige vilkårene er oppfylt, er det opp til NVEs skjønn om overtredelsesgebyr skal ilegges. I vurderingen kan de hensyn som fremgår av forvaltningslovens § 46 tillegges vekt.

¹⁶ Jf. Rt. 2012 s.1316 avsnitt 12

¹⁷ Prop.81 L (2021-2022) punkt 5.5

I denne saken har NVE lagt særlig vekt på følgende:

Sanksjonens preventive virkning

NVE mener det er klart påkrevd å reagere på brudd på konsesjonsplikt generelt, og i denne saken brudd på kravet til anleggskonsesjon slik det følger av energiloven § 3-1 spesielt. Bakgrunnen for dette er viktigheten av at konsesjonsplikten overholdes.

Reaksjoner på brudd på konsesjonsplikten kan ha en betydelig individual- og allmennpreventiv virkning som reduserer sannsynligheten for tilsvarende brudd.

I denne saken forklarer EP og Bjørøya at prosessen ble utfordrende på grunn av den lange saksbehandlingstiden til NVE. Overtredelsen er begått grunnet feil forståelse av regelverket og for å forhindre at de ble påført betydelige tilleggs kostnader mens søknaden var til behandling i NVE.

Med reaksjon mot foretaket tydeliggjøres den overordnede forventingen til hva som regnes som tilstrekkelig aktsomt, noe som utgjør et viktig aspekt av sanksjonens forebyggende effekt.

Overtredelsens grovhet

NVE mener at bygging av elektriske anlegg uten konsesjon er svært alvorlig. Kravet om konsesjon innebærer at de anleggene og utbyggingsløsningene som blir realiserte er samfunnsmessig rasjonelle, og at det tas tilstrekkelig hensyn til miljø- og andre samfunnsinteresser.

NVE vil bemerke at når bygging blir igangsatt før det er gitt anleggskonsesjon, vil det i utgangspunktet kunne binde NVEs vurdering av hvilke løsninger det kan gis konsesjon til. Vi konstaterer at tiltakshaver er uenige i denne vurderingen, blant annet fordi de mener inngrepene de har gjort er reversible.

På generelt grunnlag viser vi til at NVEs konsesjonsvurdering er en avveining av et tiltaks fordeler og ulemper. Dersom det allerede er gjort terrenginngrep uten konsesjon, må virkningene ved å eventuelt tilbakeføre disse inngrepene, og virkningene av å gjøre nye terrenginngrep, inkluderes i NVEs vurderinger. For at NVE skal kunne gi konsesjon til en annen løsning enn den som alt er etablert, må fordelene for miljø- og samfunnsinteresser ved å tilbakeføre allerede gjennomførte inngrep være større enn ulempene det ekstra anleggsarbeidet medfører. Ulempene som tilbakeføring og nye anleggsarbeider medfører må med andre ord inkluderes i NVEs vurdering, og kan påvirke hva som blir den mest samfunnsmessig rasjonelle løsningen.

Vi viser ellers til vurderingen og konklusjonen om skyldgrad ovenfor. Overtredelsens art og skyldgrad tilsier etter NVEs vurdering at det er snakk om en grov overtredelse.

Kunne overtreder ved ulike tiltak ha forebygget overtredelsen

Vi mener tiltaket enkelt kunne ha vært forebygget ved å be om veiledning fra NVE.

Er overtredelsen begått for å fremme overtrederes interesser

I uttalelsen¹⁸ til varselet om overtredelsesgebyr fremgår det at siden kablen ikke førte strøm, fikk ikke EP eller Bjørøya AS noen fordel av tiltaket. NVE oppfatter at kablene ble lagt for å unngå kostnader knyttet til lagring av kablene. Vi viser i denne sammenheng til uttalelsen til varselet om hvor de skriver «Midlertidig lagring av kablen i påvente av konsesjonsbehandling ville ha påført EP betydelige tilleggs kostnader.».

NVE mener det er oppnådd en økonomisk fordel ved å etablere kablene før anleggskonsesjonen forelå.

Har overtrederen hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen

NVE viser til at handlingen ble utført for å forhindre at tiltakshaver ble påført betydelige tilleggs kostnader, mens søknaden var til behandling i NVE. Vi mener det derfor at det er dokumentert at det foreligger en fordel ved overtredelsen.

Overtrederes økonomiske evne

NVE har innhentet økonomiske opplysninger om Bjørøya AS fra Brønnøysundregistrene, og Bjørøya AS sin økonomiske stilling anses å være god.

Samlet vurdering

På bakgrunn av vurderingene ovenfor ser ikke NVE at bruk av overtredelsesgebyr i denne saken er en uforholdsmessig eller urimelig reaksjon. Etter en samlet vurdering ilegger NVE Bjørøya AS et overtredelsesgebyr.

Overtredelsesgebyrets størrelse

NVE har ved utmåling av gebyret lagt stor vekt på sanksjonens allmennpreventive virkning og overtredelsens grovhet. NVE mener det er svært viktig at kravet om konsesjon før bygging av elektriske anlegg overholdes. Dette er særlig begrunnet i sanksjonens allmennpreventive virkning. Overtredelsen har så vidt NVE er kjent med ikke hatt noen påviselige faktiske konsekvenser av vesentlig betydning for miljø og landskap. Brudd på kravet om anleggskonsesjon er etter NVEs syn likevel å anse som grovt, da skadepotensialet ved brudd på konsesjonsplikten generelt er stort.

Ved utmåling av gebyrets størrelse er det lagt vekt på i skjerpene retning at det er brudd på en svært sentral bestemmelse, som er avgjørende for at konsesjonsordningen skal fungere etter formålet, for å forhindre at prosjektet ble påført et økonomisk tap.

I vurderingen legger NVE vekt på at bruddet på konsesjonsplikten kunne vært forhindret ved å ta kontakt med NVE om konsesjonssøknaden som var til behandling, og bedt om veiledning.

¹⁸ NVE ref.: 202422482-5.

NVE har i vurderingen av økonomisk evne lagt vekt på at ilagt overtredelsesgebyr skal ha tilstrekkelige preventive virkning og være følbær, samtidig som den ikke skal være urimelig eller uforholdsmessig.

Etter en helhetsvurdering fastsetter NVE overtredelsesgebyret skjønnsmessig til 3 000 000 kroner.

Om betaling av overtredelsesgebyr

Faktura blir tilsendt. Innbetalt overtredelsesgebyr tilfaller statskassen.

Overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg etter tvangsfullbyrdelsesloven¹⁹ § 7-2 bokstav e, jf. energiloven § 10-7 annet ledd.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Iselin Ørbek Eide
Avdelingsingeniør

Godkjent av Anne Johanne Kråkenes
Seksjonssjef

Kristian Markegård
Direktør

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

BJØRØYA AS

Kopimottakerliste:

Energidepartementet
Pretor Advokat AS - Thomas Lidal Jamne
Kraftmontasjen AS - TOR ÅGE INGVALDSEN
ÅFJORD KOMMUNE
BJØRØYA AS - Espen Havstein Lindseth
BJØRØYA AS - Ole Martin Løfsnæs

¹⁹ Lov om tvangsfullbyrdelse (tvangsfullbyrdelsesloven) LOV-1992-06-26-86

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	<p>Fristen for å klage på vedtaket er 18. august 2025 eller 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Fristen er forlenget på grunn av sommerferien. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket.</p> <p>Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket</p>
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	<p>Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.</p>
Hva skal med i klagen?	<p>Klagen bør være skriftlig. I klagen må du:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skrive hvilket vedtak du klager på.• Skrive hvilket resultat du ønsker.• Opplyse om du klager innenfor fristen.• Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. <p>I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.</p>
Du kan få se dokumentene i saken	<p>Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.</p>
Vilkår for å gå til domstolene	<p>Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan.</p> <p>Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.</p>
Sakskostnader	<p>Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.</p>
Hvem kan klage på vedtaket?	<p>Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.</p>
Hvor skal du sende klagen?	<p>Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no.</p> <p>NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.</p>

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.